

2026

Zeister Vrije School

Ondersteuningsplan Zeister Vrije School

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Visie op onderwijs	4
1.1 Antroposofie en onze visie op onderwijs	4
1.2 Onze visie op passend onderwijs	4
1.3 Handelingsgericht werken (HGW)	5
1.4 De ontwikkeling volgen van de leerlingen	6
Hoofdstuk 2 Ondersteuning	8
2.1 Visie op ondersteuning	8
2.2 De ondersteuningsstructuur	8
2.3 Sterke punten in de basisondersteuning	11
2.4 Lichte extra ondersteuning	12
2.5 Grenzen aan onze ondersteuning	12
Hoofdstuk 3 Samenwerking met de zorg	14
Hoofdstuk 4 Protocollen	15

Inleiding

In dit document wordt een beschrijving gegeven van het ondersteuningsprofiel van de Zeister Vrije School. Deze beschrijving geeft aan hoe wij het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften vormgeven; hoe wij de grenzen van de ondersteuning bepalen en voldoen aan de wettelijke eisen die bestaan rondom zorgplicht en passend onderwijs. Het ondersteuningsprofiel is tevens het document op basis waarvan de school kan beargumenteren of het wel of niet aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoeftes van de leerling kan voldoen.

De Zeister Vrije School is aangesloten bij het samenwerkingsverband Zuid Oost Utrecht (ZOUT). Het ondersteuningsbeleid van onze scholen is gebaseerd op het beleidsplan van het SWV. De uitgangspunten daar geformuleerd dienen als vertrekpunt voor activiteiten in de komende jaren.

Het ondersteuningsplan brengt samen met het schoolplan en de kwaliteitskaarten de visie en de werkwijze van de Zeister Vrije School in beeld.

Hoofdstuk 1 Visie op onderwijs

1.1 Antroposofie en onze visie op onderwijs

In de vrijescholen wordt het onderwijs gegeven vanuit de antroposofische visie op de ontwikkeling van het kind zoals door Rudolf Steiner beschreven. Wij gaan ervan uit dat een kind niet als onbeschreven blad op de aarde komt, maar al veel speciale talenten en motieven bij zich draagt. Deze talenten en motieven kunnen zich in de kinderjaren ontwikkelen en realiseren. Daarom willen wij het kind een zo veelzijdig mogelijke leeromgeving bieden, zodat het de kans krijgt zijn talenten optimaal te ontplooien. Op de vrijeschool spreekt de ontwikkelingsstof hoofd, hart en handen aan. Naast het begrijpen van de stof met het hoofd, is het belangrijk dat een kind zich er innerlijk mee kan verbinden en dat hij er iets mee kan doen. Elk kind heeft de aanleg om origineel, creatief en probleemoplossend te denken. Het is aan de leerkracht dat vermogen te behoeden en te verzorgen.

Op deze manier kunnen kinderen opgroeien tot mensen die zelf betekenis en richting geven aan hun leven en die hun plek kunnen vinden in de maatschappij. Mensen die vanuit hun eigen kwaliteiten een bijdrage willen leveren aan de wereld. Mensen die met elkaar de wereld van morgen vorm gaan geven. Ons onderwijs is erop gericht kinderen hun eigen levensbestemming vorm te geven en tevens een positieve bijdrage te kunnen leveren aan culturele en maatschappelijke ontwikkelingen in de samenleving.

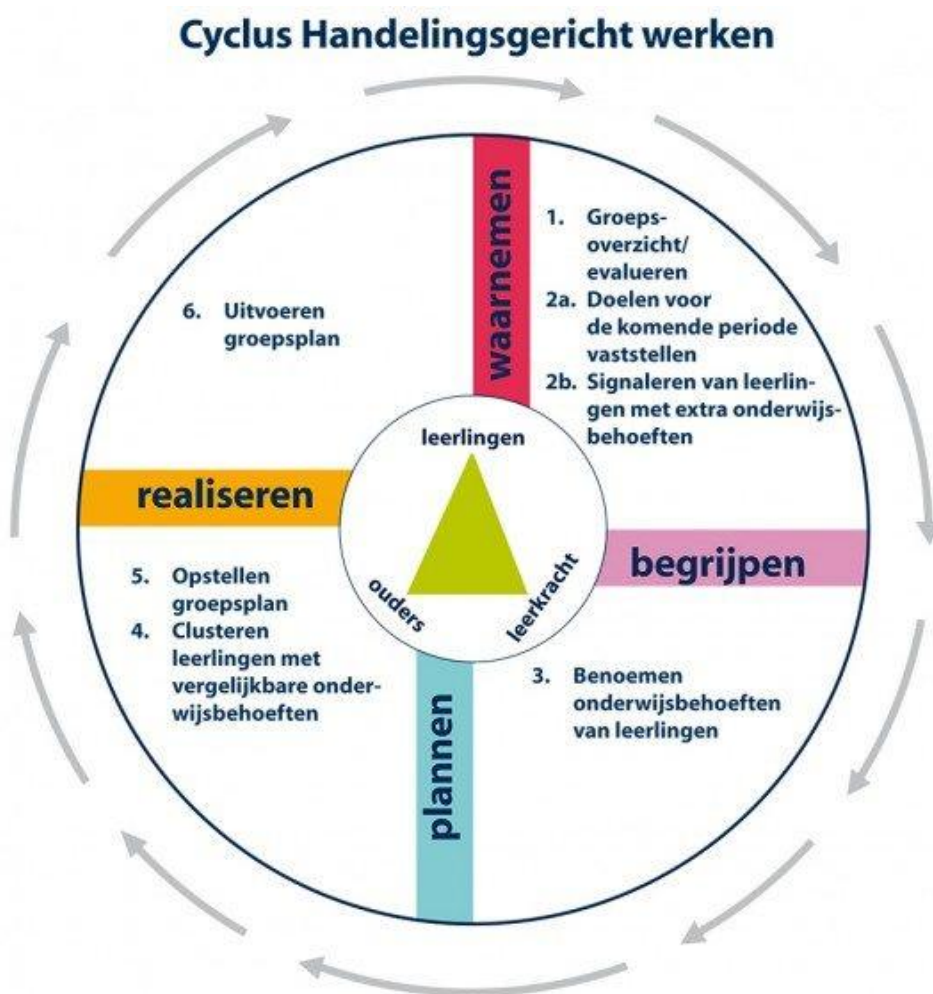
1.2 Onze visie op passend onderwijs

In de Zeister Vrije School is men erop gericht om het kind, door een gericht onderwijsaanbod, te ondersteunen in de ontwikkeling van de vermogens en mogelijkheden, die horen bij de leeftijdsfase waarin het verkeert. De specifieke mogelijkheden van de leeftijdsfase waarin het kind verkeert, worden hierdoor zo volledig mogelijk aangesproken en kunnen zich ontplooien. Door aan te sluiten op de leeftijdsgebonden ontvankelijkheid van het kind, wordt zijn vermogen om leerstof zelfstandig te verinnerlijken en te verwerken maximaal gebruikt. Een basiskenmerk van de vrijeschool is dat de leerkrachten flexibel omgaan met het leerplan, inspeland op de behoeften van de klas en afzonderlijke kinderen. De leerstof wordt in een vrijeschool gezien als middel om de ontwikkeling van de kinderen te stimuleren. We streven naar een evenwicht tussen cognitieve, kunstzinnige en praktische vakken.

Binnen de school wordt, in het kader van het passend onderwijs, gewerkt met het handelingsgericht werken (HGW). Hierbij wordt aandacht besteed aan de stimulerende en belemmerende factoren en aan de onderwijsbehoeftes van de kinderen. Het HGW is een werkwijze die goed aansluit bij de vrije schoolpedagogie. Deze methodiek van denken en werken komt inmiddels naar voren in de klassenbesprekingen, de handelingsplannen en de besprekingen van kinderen in de pedagogische vergadering.

1.3 Handelingsgericht werken (HGW)

Handelingsgericht werken is een cyclische manier van werken in de klas voor alle leerlingen, voor de groep als geheel en voor de school. Het doel is het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs voor iedere leerling.

De zeven uitgangspunten van handelingsgericht werken zijn:

1. Onderwijsbehoeften staan centraal;
2. Het gaat om afstemming en wisselwerking;
3. De leerkracht doet ertoe;
4. Positieve aspecten zijn van groot belang;
5. We werken constructief samen; leerling, ouders en school
6. Ons handelen is doelgericht;
7. De werkwijze is systematisch en transparant

Het cyclisch werken:

Het cyclisch werken houdt in dat we telkens de cirkel van waarnemen-begrijpen-plannen-realiseren doorlopen.

In de Zeister Vrije School plannen we het onderwijs rond een viertal bogen.

1. Jaar: Aan het begin van het schooljaar maakt de leerkracht een periodeplanning voor het gehele jaar.
2. Half jaar: Twee keer per jaar is er een groepsbespreking met de leerkracht en intern begeleider. De leerkrachten van klas 1 t/m 6 maken een nieuw groepsplan na de methode-onafhankelijke toetsen.
Twee keer per jaar monitoren alle leerkrachten de sociaal-emotionele ontwikkeling van de klas met de regenboogklassenscan.
3. 3 à 4 weken: de leerkracht plant en evalueert het aanbod van het periode-onderwijs vanuit de aanbods- en volgdoelen van de vrijeschoolleerlijnen van de BVS.
(Begeleidingsdienst vrijescholen)
4. Elke dag/week: Vanuit het voorafgaande heeft de leerkracht alle informatie verzameld van de klas en individuele leerlingen en past het dagelijkse handelen hierop aan. Om te kunnen omgaan met verschillen tussen leerlingen, is het belangrijk dat we de ondersteuningsbehoefte van iedere leerling goed in beeld hebben en weten welke belemmerende en stimulerende factoren er van invloed zijn. Door aan deze informatie conclusies te verbinden voor de pedagogische en didactische aanpak, werken we handelingsgericht.

1.4 De ontwikkeling volgen van de leerlingen

Kleuters

Kleuters nemen binnen ons onderwijs een specifieke plek in. Het kleuteronderwijs biedt kinderen de mogelijkheid om zich in hun eigen tempo nabootsend, spelend en bewegend te ontwikkelen.

Gedurende de kleutertijd worden de kinderen op basis van observaties gevolgd in hun ontwikkeling op de gebieden:

- fysieke ontwikkeling
- grove en fijne motorische ontwikkeling
- sociaal-emotionele ontwikkeling
- spelontwikkeling
- cognitieve ontwikkeling, taal- en rekenvoorwaarden

Hierbij wordt gebruik gemaakt van de periodeplanning en de gekoppelde aanbods- en volgdoelen van de vrijeschoolleerlijnen.

Aan het eind van de kleuterperiode wordt gekeken of de oudste kleuters leerrijp zijn op bovengenoemde gebieden. De kleuterleerkrachten nemen een individueel leerrijpheidsonderzoek af bij alle oudste kleuters.

De leerrijpheidsprocedure, gebaseerd op onze visie, is terug te vinden op de website. Er vindt een uitgebreide overdracht plaats van de kleuterleerkracht naar de eersteklasleerkracht.

Klas 1 t/m 6:

Na het leerrijpheidsonderzoek, de overdracht en de herfstsignalering in november klas 1 blijven wij de leerlingen volgen.

Net als in de kleuterklas wordt door middel van het twee keer per jaar invullen en analyseren van de Regenboogscan van de BVS de sociaal-emotionele ontwikkeling gevolgd van de klas als geheel en de individuele leerling. Vanuit de analyse van de regenboogscan komen passende adviezen voor in de klas. Het materiaal hiervoor is op elke school aanwezig.

In klas 1 t/m 6 worden na elke periode de aanbods- en volgdoelen geëvalueerd op basis van observaties en eventueel (methode)toetsen. Het geeft de leerkracht zich of de doelen zijn behaald op individueel en klasniveau van taal, rekenen en de zaakvakken.

Op twee momenten in het jaar neemt de ZVS methode-onafhankelijke toetsen af voor

- Technisch lezen
- Begrijpend lezen
- Spelling (woorden en werkwoorden)
- Rekenen en wiskunde

Deze gegevens worden vanaf klas 1 verzameld en in het leerlingvolgsysteem opgenomen. De resultaten worden twee keer per jaar geanalyseerd en besproken.

Op schoolniveau door de schoolleider en de Intern begeleider.

Op klas- en leerlingniveau door de leerkracht en de intern begeleider.

Op leerlingniveau door de leerkracht met de ouders.

De data-analyse is naast observaties en gesprekken uitgangspunt voor de HGW-cyclus op klasniveau en schoolniveau. Het streven is om deze resultaten ook op school- en klasniveau in het team te bespreken.

Hoofdstuk 2 Ondersteuning

2.1 Visie op ondersteuning

De basis van ondersteuning is de houding van de leerkracht ten opzichte van de leerlingen. Hij of zij zal een positieve houding hebben ten opzichte van de verschillen tussen de leerlingen en tevens beseffen hoe belangrijk het is positieve verwachtingen van kinderen te hebben. In zijn of haar houding naar de leerling zal de leerkracht tegemoet komen aan de drie basisbehoeften van leerlingen:

- Competentiegevoel; het geloof en plezier in eigen kunnen
- Gevoel van relatie; het gevoel dat anderen je waarderen en met je om willen gaan
- Gevoel van autonomie; het gevoel dat je zelf iets kunt ondernemen zonder dat anderen je daarbij helpen

2.2 De ondersteuningsstructuur

De Zeister Vrije School is aangesloten bij het regionaal samenwerkingsverband Zuidoost Utrecht (ZOUT) en we hanteren de ondersteuningsstructuur zoals afgebeeld.

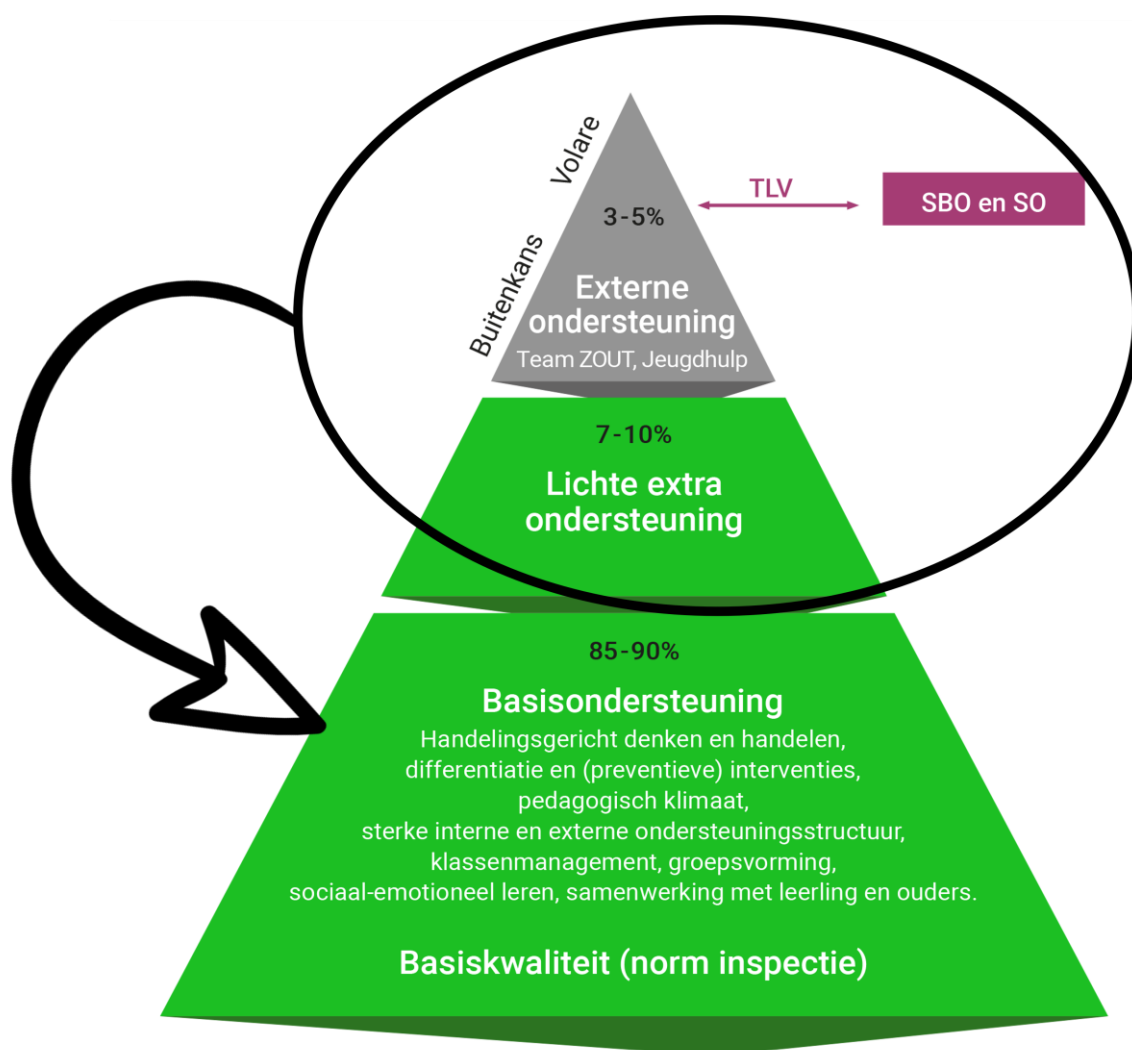
Dit samenwerkingsverband organiseert ondersteuning voor alle aangesloten scholen.

In dit samenwerkingsverband zijn ook scholen voor speciaal (basis) onderwijs betrokken en wordt gezamenlijk vormgegeven aan passend onderwijs.

www.swvzout.nl.

“We hebben de afgelopen periode inclusievere wegen verkend, grenzen gezocht en stappen gezet. De komende periode zetten we in op meer samenwerking met elkaar en met onze stakeholders, in het bijzonder met de gemeenten. We willen dat de professionals in de praktijk op de scholen zich meer verbonden voelen met de doelen van ZOUT. We zijn er niet alleen voor de leerlingen op onze eigen school, maar voor alle leerlingen in de regio, in het bijzonder voor de leerlingen die rondom de scholen wonen en naar school gaan. Door meer samenwerking tussen de basisscholen in de wijk, in de gemeenten en door meer samenwerking tussen basisscholen en scholen voor SBO en het SO, vergroten we de mogelijkheden dat leerlingen in hun eigen buurt naar school gaan en dat thuiszitten wordt voorkomen. De ondersteuningsbehoefte van de leerling is en blijft leidend. Indien een basisschool niet in de ondersteuningsbehoefte kan voorzien kan een andere school worden gezocht, in eerste instantie een andere basisschool in de omgeving met een specifiek aanbod voor deze leerling, en dan een school voor (speciaal) basisonderwijs (SBO/SO). Zo zorgen we dat de leerling tot leren blijft komen en zich kan blijven ontwikkelen.”

ZOUT Ondersteuningsplan 2022-2026

Niveau 1: Basisondersteuning in de klas

Goed onderwijs is de klas is het uitgangspunt.

De kracht van het leren ligt in de groep vanuit een doordacht en doorleefd leerplan.

De leerkracht maakt groepsplannen en werkt handelingsgericht om de niveaus in de klas te kunnen bedienen. In de groepsplannen staat de indeling in de drie niveaus en het aanbod; basisniveau, verdieping en verlengde instructie.

De leerkracht draagt de verantwoordelijkheid en overlegt twee keer per jaar met IB

Niveau 2: Extra ondersteuning in de klas

Leerlingen die moeite hebben met het eigen maken van de basisvaardigheden op het gebied van rekenen, lezen en taal worden besproken tijdens de groepsbespreking. Voor deze leerlingen is specifieke ondersteuning mogelijk. De extra ondersteuning wordt in de klas verzorgd door de leerkracht of onderwijsassistent.

De leerkracht draagt de verantwoordelijkheid, bespreekt de leerling met IB en verzorgt de ondersteuning.

De extra ondersteuning heeft effect.
Leerling gaat terug naar niveau 1.

Extra ondersteuning heeft geen effect.
Leerling wordt besproken op leerlingbespreking met IB.

Niveau 3: Extra ondersteuning op school buiten de klas

Leerlingen voor wie de extra ondersteuning in de klas onvoldoende is, kunnen voor een bepaalde periode een lesuur in de week gebruikmaken van remedial teaching (RT). Voor meer- en hoogbegaafde leerlingen, of bij een vermoeden van, is het mogelijk om voor een periode deel te nemen aan de Prismagroep. De extra ondersteuning wordt buiten de klas verzorgd.

De leerkracht draagt de verantwoordelijkheid, bespreekt de leerling met IB en specifieke ondersteuning wordt ingezet.

De ouders worden door de leerkracht op de hoogte gebracht.

De extra ondersteuning heeft effect.
Leerling gaat terug naar niveau 1.

Extra ondersteuning heeft onvoldoende effect.

Niveau 4: Externe ondersteuning

In een gesprek met leerkracht, ouders en IB worden de vervolgstappen bepaald. Dit kan een beeldvormend onderzoek zijn en een aanvraag van ondersteuningsteam ZOUT.

Er wordt samen gekeken of de ondersteuning nog passend en voldoende is voor de leerling.

De extra ondersteuning heeft effect.
Leerling gaat terug naar niveau 2 of lager.

Het effect van de ondersteuning is onvoldoende.

Niveau 5: Verwijzing gespecialiseerd onderwijs

Na externe ondersteuning kan de school niet meer aansluiten bij de onderwijsbehoeften van de leerling. Er wordt een advies voor passend onderwijs gegeven en een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd. Er vindt een overdracht plaats naar het gespecialiseerde onderwijs, SBO of SO.

Dit traject wordt samen met leerkracht, ouders, IB en SWV ingezet.

Kenmerkend voor leerlingen Zeister Vrije School

- Wij zijn een school voor alle leerlingen uit de regio.
- Daarbij is het belangrijk dat ouders achter het vrijeschool onderwijs staan.
- Bij zij-instroom hebben wij een zorgvuldige procedure om te beoordelen of wij kunnen voorzien in de onderwijsbehoeften van het aangemelde kind.

2.3 Sterke punten in de basisondersteuning

De Zeister Vrije School werkt klassikaal en sluit daarbinnen zoveel mogelijk aan op de behoefte van de individuele leerling. Een groot deel hiervan gebeurt in de klas door het gedifferentieerd aanbieden van de ontwikkelstof en de persoonlijke verwerking in de periode schriften. Wij denken dat klassikaal onderwijs de kracht heeft om onderwijs op een hoog niveau aan te kunnen bieden, waardoor er automatisch van alle kinderen hoge verwachtingen worden gecreëerd. Hoge verwachtingen leiden vaak tot hoge resultaten bij leerlingen. Binnen dat klassikale aanbod is er differentiatie op drie niveaus (reguliere aanbod, verlengde instructie, verdieping/ verrijking). Doordat wij meerdere onderwijsassistenten in dienst hebben kan hier ook tijd en ruimte voor gemaakt worden in de klas of in kleine groepjes buiten de klas. Daarnaast is er Remedial Teaching om, indien nodig, kinderen extra te begeleiden en hebben wij een apart aanbod in de vorm van een plusklas voor kinderen die extra uitdaging aankunnen.

We streven naar een evenwicht tussen cognitieve, kunstzinnige en praktische vakken. De onderwijstijd bestaat uit reguliere lessen waarin vakken zoals taal, rekenen, aardrijkskunde, geschiedenis en Engels worden onderwezen. Een deel van de onderwijstijd wordt besteed aan kunstzinnige activiteiten, een belangrijk kenmerk van de vrijeschool. Deze kunstzinnige activiteiten omvatten vakken zoals muziek, beeldende kunst, handvaardigheid, toneel en eurytmie. Deze vakken worden gezien als essentieel voor de ontwikkeling van creativiteit, expressie en sociale vaardigheden bij leerlingen. We maken ook ruimte voor praktische vaardigheden en ambachten. Leerlingen kunnen betrokken zijn bij activiteiten zoals houtbewerking, tuinieren en handwerken. Deze ambachtelijke vakken bieden leerlingen de mogelijkheid om praktische vaardigheden te ontwikkelen, een gevoel van voldoening te ervaren, doorzettingsvermogen te oefenen en verbinding te maken met de natuurlijke wereld.

Het brede aanbod en de kunstzinnige vakken dragen bij aan een 'ademende' opbouw van de dag, dat wil zeggen dat het programma van een dag voldoende inspanning en ontspanning heeft, maar ook voldoende ruimte biedt voor het tot zich nemen van stof, verwerken en expressie geven aan wat er in een leerling speelt naar aanleiding van de lesstof.

2.4 Lichte extra ondersteuning

Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben:

- Leerlingen voor wie de extra ondersteuning in de klas onvoldoende is, kunnen voor een periode van acht weken gebruikmaken van Remedial Teaching die buiten de klas wordt verzorgd. Wij bieden Remedial Teaching aan één dag per locatie.
- Daarnaast kan er een periode deelname zijn aan de Prismagroep (meer- en hoogbegaafden) Wij bieden een Prismagroep aan voor leerlingen die extra verdieping en verbreding nodig hebben in het lesaanbod. Dit is in een groepje één lesuur in de week.
- De leerkracht en IB-er bepalen welke leerlingen in aanmerking komen voor extra ondersteuning buiten de klas.
- Onderwijsassistenten werken met kleine groepjes leerlingen op het gebied van lezen, rekenen en taal.

2.5 Grenzen aan onze ondersteuning

De Zeister Vrije School is een klassikaal georganiseerde school. Het samen werken en samen leven is voor ons een wezenlijk onderdeel van ons onderwijs en er is veel aandacht voor het groepsproces. Dit geeft beperkingen aan individuele keuzes voor een leerling. Wij maken geen gebruik van een digibord, daarnaast wordt er voor de kernvakken niet digitaal gewerkt. Verwerking van lesstof gebeurt schriftelijk.

Specifieke grenzen aan de mogelijkheden van ons onderwijs:

Leren en ontwikkeling:

- Als een leerling voor het leerproces hoofdzakelijk afhankelijk is van individuele begeleiding.

Sociaal en emotioneel gedrag:

- Agressief gedrag waarbij de veiligheid van andere leerlingen niet gegarandeerd kan worden.
- Dusdanig storend gedrag dat het de voortdurende aandacht van de leerkracht en andere leerlingen opeist en het leerproces van de leerling zelf en van andere leerlingen niet gewaarborgd kan worden.
- Sociaal-emotionele problematiek waarbij gespecialiseerde begeleiding nodig is die bij ons op school niet gewaarborgd.

Werkhouding:

- Als door belemmeringen in de werkhouding het onderwijs-leerproces stagneert en daardoor sprake is van onvoldoende ontwikkeling. Hierbij is de samenwerking met thuis een belangrijke factor.

Samenwerking met ouders:

- Essentieel is dat ouders achter het vrijeschoolonderwijs staan.
- Ouders hebben vertrouwen in de school en de leerkracht.
- Ouders delen relevante informatie m.b.t het kind met de school.
- Als de hulpvraag van een kind de ondersteuningsmogelijkheden van de school overstijgt gaan ouders en school in gesprek over het inschakelen van externe hulp.

Hoofdstuk 3 Samenwerking met de zorg

Naast de ondersteuning die wij als school organiseren, werken we samen met de gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) en het CJG (Centrum Jeugd en Gezin) als het gaat om zorg voor kinderen die buiten het onderwijsdomein valt. En we staan open voor samenwerking met andere instanties die ouders zelf inschakelen.

GGD

De GGD verricht routineonderzoeken op de drie locaties en volgt de kinderen nadat zij niet meer bij het consultatiebureau terecht kunnen.

Voor de 5-jarige kleuters vindt er een algemeen onderzoek plaats waarbij de ouders door de GGD worden uitgenodigd. In dit onderzoek worden ook de ogen en oren van de kinderen nagekeken. De GGD rapporteert aan de ouders, de kleuterleerkrachten en de IB-er. In de vijfde klas vindt het 10-jarige GGD-onderzoek op school plaats.

CJG

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) werkt vanuit de gemeente als toegangspoort voor zorg aan gezinnen. Het CJG heeft een vaste contactpersoon aan de school toegewezen. De gegevens van de contactpersoon staan in het Schoolbericht en ouders kunnen zelf of samen met school contact opnemen.

School kan ook ouders adviseren om contact op te nemen met het CJG, als zij denkt dat ondersteuning vanuit het CJG helpend kan zijn voor ouders.

Leerplicht

Als een leerling regelmatig ongeoorloofd afwezig is, wordt de leerplichtambtenaar ingeschakeld.

Deze ambtenaar neemt vervolgens contact op met ouders om dit verzuim te bespreken en in de toekomst te voorkomen.

Hoofstuk 4 Protocollen

De Zeister Vrije School heeft een aantal protocollen die ouders kunnen helpen bij hun vraag naar ondersteuning voor hun kind.

Deze protocollen staan op de website.

- pestprotocol
- protocol leerrijpheid
- dyslexieprotocol
- aannamebeleid
- protocol time out, schorsen en verwijdering
- protocol medicijngebruik